

3

हिमाचल प्रदेश केंद्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF HIMACHAL PRADESH
प्रवेश परीक्षा/Entrance Test - 2017

पेपर का नाम Name of the Paper	संस्कृत Sanskrit	पेपर कोड Paper Code	1017
रोल नं. Roll No.	अभ्यर्थी का नाम Name of Candidate		
केन्द्र का नाम Name of the Centre	अभ्यर्थी के हस्ताक्षर Signature of Candidate		

क्र.सं./Serial No. : 0020

समय: 1½ घंटा

अधिकतम अंक: 60

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 60

अभ्यर्थियों के लिए अनुदेश

- अभ्यर्थी (i) इस प्रश्नपत्र पुस्तिका और (ii) अलग से दिया गया ओएमआर उत्तर-पत्रक पर अपना रोल नं. लिखें और निर्धारित स्थानों पर अपने हस्ताक्षर भी करें।
- इस प्रश्नपत्र पुस्तिका में इस कवर पृष्ठ के अलावा कुल 60 प्रश्न हैं। रफ कार्य के लिए प्रश्न पत्र के अन्त में उपलब्ध खाली पृष्ठों का प्रयोग करें।
- प्रत्येक प्रश्न के लिए चार वैकल्पिक उत्तर (क), (ख), (ग) और (घ) दिए गए हैं। अभ्यर्थी जिस एक उत्तर को सही समझता है, उसका चयन करने के बाद उत्तर-पत्रक में गोला को अंकित करे/रंगे।
- गोला को रंगने के लिए काला/नीला बॉल पेन का प्रयोग करें।
- निम्नलिखित उदाहरण देखें।
उदाहरण
1. 20 और 12 का जोड़ होता है
(क) 32 (ख) 38 (ग) 31 (घ) 34
उपर्युक्त प्रश्न का उत्तर (क) है, जिसे ओएमआर उत्तर-पत्रक में निम्नलिखित रूप में अंकित करें:

1	☒	(b)	(c)	(d)
---	----------------------------------	-----	-----	-----
- आधा रंगा हुआ, हल्के रूप से अंकित, गोला में सही या गलत के निशान को ऑप्टिकल स्कैनर द्वारा इसे गलत उत्तर के रूप में पढ़ा जाएगा और इसे गलत माना जाएगा।
- परीक्षा कक्ष छोड़ने से पहले प्रश्नपत्र पुस्तिका और ओएमआर उत्तर पुस्तिका अन्वीक्षक को अवश्य सौंप दें। पुस्तिका से कोई भी पृष्ठ फाड़कर अपने पास नहीं रखें।
- ओएमआर उत्तर पत्रक को सीधा रखें। इसे मोड़ें आदि नहीं।
- सभी प्रश्न अनिवार्य हैं, प्रत्येक प्रश्न एक अंक का है। गलत उत्तर के लिए कोई भी अंक काटे नहीं जाएंगे।
- कैलकुलेटर/मोबाइल/कोई भी इलेक्ट्रॉनिक मद/ आपत्तिजनक सामग्री के प्रयोग की अनुमति नहीं है।

परीक्षा नियंत्रक

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATES

- Candidate is required to write his/her Roll Number in (i) this Question Booklet and (ii) OMR Answer Sheet supplied separately; and also put his/her signature at the places provided for the purpose.
- This Question Booklet consists of this cover page, and a total 60 items. Use blank pages available at the end of Question Booklet for rough work.
- There are four alternative answers to each item marked as (a), (b), (c) and (d). The candidate will select one of the answers that is considered to be correct by him/her. He/She will mark the answer considered to be correct by filling the circle.
- Use black/blue point pen to darken the circle.
- See the following illustration.
Illustration:
1. The sum of 20 and 12 is
(a) 32 (b) 38 (c) 31 (d) 34
The Correct answer of item 1 is (a), which should be marked in OMR Answer Sheet as under:

1	☒	(b)	(c)	(d)
---	----------------------------------	-----	-----	-----
- Half filled, faintly darkened, ticked or crossed circles will be read as wrong answers by the optical scanner and will be marked as incorrect.
- The Booklet and OMR Answer Sheet must be handed over to the Invigilator before the candidate leaves the Examination Hall. No page(s) should be torn out from the booklet.
- Keep OMR Answer Sheet straight. Do not fold it.
- All questions are compulsory, each question carries one mark and there is NO negative marking.
- Use of calculator/mobile/ any electronic item/objection material is NOT permitted.

Controller of Examinations

अनुभाग - क

1. ऋग्वेदेन सम्बद्धः ऋत्विक् उच्यते -
(क) अध्वर्युः (ख) होता
(ग) ब्रह्मा (घ) उद्गाता
2. तैत्तिरीयसंहिता अनेन वेदेन सम्बद्धा -
(क) शुक्लयजुर्वेदेन (ख) ऋग्वेदेन
(ग) सामवेदेन (घ) कृष्णयजुर्वेदेन
3. शुक्लयजुर्वेदस्य अयम् अध्यायः 'ईशोपनिषत्' इत्युच्यते ?
(क) प्रथमः (ख) पञ्चमः
(ग) विंशः (घ) चत्वारिंशत्तमः
4. 'शौनकशाखा' अनेन वेदेन सम्बद्धा -
(क) अथर्ववेदेन (ख) सामवेदेन
(ग) ऋग्वेदेन (घ) यजुर्वेदेन
5. शुक्लयजुर्वेदेन सम्बद्धः ब्राह्मणग्रन्थः कः ?
(क) गोपथब्राह्मणम् (ख) शतपथब्राह्मणम्
(ग) ऐतरेयब्राह्मणम् (घ) पंचविंशब्राह्मणम्
6. प्राचीनतमः ब्राह्मणग्रन्थः अयम् -
(क) पञ्चविंशब्राह्मणम् (ख) शतपथब्राह्मणम्
(ग) ऐतरेयब्राह्मणम् (घ) गोपथब्राह्मणम्
7. शुनःशेष-आख्यानं केन ब्राह्मणेन सम्बद्धं वर्तते?
(क) ताण्ड्यम् (ख) सुदामाब्राह्मणम्
(ग) ऐतरेयब्राह्मणम् (घ) तैत्तिरीयब्राह्मणम्

8. इदम् अरण्ये भवम् -
(क) आरण्यकम् (ख) माहिषम्
(ग) पुस्तकम् (घ) विमानम्
9. जैमिनीयोपनिषदारण्यकस्य अपरं नाम किम्?
(क) ऐतरेयारण्यकम् (ख) शांखायनारण्यकम्
(ग) बृहदारण्यकम् (घ) तवल्कारारण्यकम्
10. बृहदारण्यकम् कस्य वेदस्य अस्ति ?
(क) सामवेदस्य (ख) ऋग्वेदस्य
(ग) यजुर्वेदस्य (घ) अथर्ववेदस्य
11. याज्ञवल्क्य-जनकसंवादः अस्मिन् आरण्यके उपलभ्यते -
(क) ऐतरेयारण्यके (ख) बृहदारण्यके
(ग) छान्दोग्यारण्यके (घ) शांखायनारण्यके
12. 'सत्यमेव जयति नानृतम्' इति वाक्यं कस्याम् उपनिषदि उपलभ्यते?
(क) मुण्डकोपनिषदि (ख) कठोपनिषदि
(ग) तैत्तिरीयोपनिषदि (घ) प्रश्नोपनिषदि
13. 'विद्यया अश्रुते'
(क) व्यञ्जनम् (ख) स्वर्गम्
(ग) रसम् (घ) अमृतम्
14. वेदपुरुषस्य मुखं किमुच्यते?
(क) ज्योतिषम् (ख) कल्पः
(ग) व्याकरणम् (घ) शिक्षा
15. छन्दःसूत्रस्य प्रणेता कः?
(क) पिङ्गलः (ख) महीदासः
(ग) लगधः (घ) पाणिनिः

अनुभाग - ख

16. इदं पदं सप्तम्यां विभक्तौ अस्ति -
(क) असुः (ख) वसुः
(ग) लतासु (घ) लतानाम्
17. अयं शब्दः नित्यबहुवचनान्तः प्रयुज्यते -
(क) लता (ख) देवता
(ग) दारा (घ) माया
18. शुद्धशब्दरूपम् इदम् अस्ति -
(क) रमानाम् (ख) रामनाम्
(ग) रामानाम् (घ) रामाणाम्
19. अस्मद्-शब्दस्य 'मत्' इति रूपम् अस्यां विभक्तौ भवति -
(क) प्रथमायाम् (ख) पञ्चम्याम्
(ग) षष्ठ्याम् (घ) सप्तम्याम्
20. 'इ + ऊ' इति मेलनेन भवति -
(क) ए (ख) ओ
(ग) य (घ) यू
21. 'राजकन्या' इत्यत्र समासः अस्ति -
(क) तत्पुरुषः (ख) द्विगुः
(ग) बहुव्रीहिः (घ) द्वन्द्वः
22. क्रियां कर्तुं यत् अतीव सहायकं भवति तदुच्यते -
(क) करणम् (ख) कर्म
(ग) अधिकरणम् (घ) अपादानम्
23. अधिकरणे का विभक्तिः भवति?
(क) सप्तमी (ख) द्वितीया
(ग) पञ्चमी (घ) तृतीया

24. 'गत्वा' इत्यत्र प्रत्ययः अस्ति-

(क) ल्यप्	(ख) क्त्वा
(ग) तृच्	(घ) तुमुन्

25. इदं प्रच्छ-धातोः तृच्-प्रत्ययान्तं रूपं भवति -

(क) प्रष्टा	(ख) पृष्टा
(ग) प्रच्छिता	(घ) प्रच्छता

26. 'पचनीयम्' इत्यत्र प्रत्ययः अस्ति -

(क) केलिमर्	(ख) तव्यत्
(ग) अनीय	(घ) अनीयर्

27. 'लता' इत्यत्र प्रत्ययः भवति -

(क) टा	(ख) टाप्
(ग) चाप्	(घ) डाप्

28. 'राम को देता है' इति वाक्यस्य अनुवादः भवति -

(क) रामात् ददाति	(ख) रामस्य ददाति
(ग) रामेण ददाति	(घ) रामाय ददाति

29. 'पार्ष्णिः' अर्थात् -

(क) ठोडी	(ख) एडि
(ग) कोहनी	(घ) नाक

30. 'चाकू से सेब को काटो' इत्यस्य संस्कृतम् इदम् -

(क) छुरिकया सेवं कर्तयतु।	(ख) छुरिकाभिः सेवं कर्तयतु।
(ग) छुरिकया सेवं खादतु।	(घ) छुरिकाणां सेवं अस्ति।

अनुभाग - ग

31. कालिदासस्य काव्येषु इदं नान्तर्भवति -
(क) शिशुपालवधम् (ख) मेघदूतम्
(ग) रघुवंशम् (घ) कुमारसम्भवम्
32. "आतपत्रम्" इति कस्य महाकवेः उपाधिः?
(क) भारवेः (ख) श्रीहर्षस्य
(ग) माध्वस्य (घ) राजशेखरस्य
33. 'शोक्कः' अस्य रसस्य स्थायिभावः -
(क) शृङ्गारस्य (ख) करुणस्य
(ग) रौद्रस्य (घ) शान्तस्य
34. 'स्वप्नवासवदत्तम्' इति नाटके अङ्काः सन्ति -
(क) 5 (ख) 6
(ग) 11 (घ) 4
35. वेणीसंहारनाटकस्य रचयिता अयम् -
(क) जयदेवः (ख) भट्टनारायणः
(ग) हर्षवर्धनः (घ) कालिदासः
36. विशाखदत्तरचितं नाटकम् इदम् -
(क) महावीरचरितम् (ख) वेणीसंहारम्
(ग) स्वप्नवासवदत्तम् (घ) मुद्राराक्षसम्
37. 'Isi' इति अस्ति -
(क) यगणः (ख) जगणः
(ग) सगणः (घ) नगणः
38. सर्वलघुः एषः भवति -
(क) जगणः (ख) नगणः
(ग) सगणः (घ) तगणः

39. 'वागर्थविव सम्पृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये' अस्यां पङ्क्तौ इदं छन्दः अस्ति -
(क) इन्द्रवज्रा (ख) अनुष्टुप्
(ग) मन्दाक्रान्ता (घ) उपेन्द्रवज्रा
40. श्लिष्टैः पदैः अनेकार्थाभिधाने अयम् अलङ्कारः उच्यते -
(क) दृष्टान्तः (ख) उपमा
(ग) श्लेषः (घ) निदर्शना
41. 'पूर्णा लुप्ता च' इति कस्य अलङ्कारस्य भेदौ?
(क) स्वभावोक्तेः (ख) दीपकस्य
(ग) श्लेषस्य (घ) उपमायाः
42. एतेषु अलङ्कारः नास्ति -
(क) उपमा (ख) दीपकम्
(ग) उपजातिः (घ) अनुप्रासः
43. नाट्यशास्त्रस्य रचयिता अयम् -
(क) भामहः (ख) वामनः
(ग) कालिदासः (घ) भरतः
44. स्वप्नवासवदत्तनाटकस्य लेखकः कः?
(क) भासः (ख) बाणभट्टः
(ग) श्रीहर्षः (घ) भवभूतिः
45. 'नलचम्पूः' इति ग्रन्थस्य रचयिता अयम् अस्ति -
(क) त्रिविक्रमभट्टः (ख) क्षेमेन्द्रः
(ग) श्रीहर्षः (घ) भारविः

अनुभाग - घ

46. आदिकाव्यरूपेण प्रसिद्धः ग्रन्थः अयम् -
(क) रघुवंशम् (ख) महाभारतम्
(ग) शिशुपालवधम् (घ) रामायणम्
47. हनूमतः समुद्रलङ्घनप्रकरणं कस्मिन् काण्डे वर्णितम् अस्ति?
(क) सुन्दरकाण्डे (ख) उत्तरकाण्डे
(ग) युद्धकाण्डे (घ) अरण्यरकाण्डे
48. वाल्मीकेः नामान्तरम् आसीत् -
(क) रत्नाकरः (ख) सुमन्त्रः
(ग) बादरायणः (घ) भरतः
49. महाभारते प्रधानरसः अयम् अस्ति -
(क) शृङ्गारः (ख) शान्तः
(ग) वीरः (घ) बीभत्सः
50. 'शकुनिः' अस्य मातुलः आसीत् -
(क) कृष्णस्य (ख) नकुलस्य
(ग) दुःशासनस्य (घ) विदुरस्य
51. गीतायाः उपदेशः कुत्र प्रदत्तः?
(क) कुरुक्षेत्रे (ख) हिमालये
(ग) हस्तिनापुरे (घ) अयोध्यायाम्
52. महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि भगवद्गीतायाः उपदेशः लभ्यते?
(क) द्रोणपर्वणि (ख) आदिपर्वणि
(ग) अयोध्यायाम् (घ) भीष्मपर्वणि
53. भगवद्गीतायाः अध्यायेषु अयं न अन्तर्भवति -
(क) अर्जुनविषादयोगः (ख) शान्तियोगः
(ग) भक्तियोगः (घ) कर्मयोगः
54. आस्तिक-दर्शनानां संख्या अस्ति -
(क) 6 (ख) 2
(ग) 12 (घ) 1

55. 'यावज्जीवेत् सुखं जीवेत्' इति सिद्धान्तः वर्तते -
(क) सांख्यदर्शनस्य (ख) वैशेषिकदर्शनस्य
(ग) चार्वाकदर्शनस्य (घ) न्यायदर्शनस्य
56. मनुस्मृतेः रचनाकारः अयम् -
(क) याज्ञवल्क्यः (ख) स्वायम्भुवमनुः
(ग) कात्यायनः (घ) भरतमुनिः
57. ब्रह्मचर्यादि-आश्रमाणां संख्या वर्तते -
(क) 9 (ख) 4
(ग) 6 (घ) 2
58. प्रसिद्धेषु स्मृतिग्रन्थेषु इदं न अन्तर्भवति -
(क) व्यवहारस्मृतिः (ख) याज्ञवल्क्यस्मृतिः
(ग) मनुस्मृतिः (घ) पराशरस्मृतिः
59. श्रीमद्भागवत्पुराणे स्कन्धानां संख्या अस्ति -
(क) 12 (ख) 46
(ग) 1 (घ) 18
60. चतुर्दशभुवनेषु पृथिव्याः उपरि कति लोकाः सन्ति -
(क) 7 (ख) 2
(ग) 12 (घ) 11